

Megjelenik ez a lap hetenkint kétszer kedden és pénteken.

Á r a :

Egész évre . . . 6 ft. — kr.
Félévre 3 ft. — kr.
Negyedévre . . 1 ft. 50 kr.

Szerkesztői kiadói szállás:
Kenyeres Adolf ügyvédi
íródája, Nagypiaczon.

NEMERE.

Politikai, közgazdasági és társadalmi lap.

Hirdetési díj:

3 hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért 4 kr. (1—10 sornyi hirdetés ára mindig 40 kr.) — Bélyegdíj minden ígatáskor 30 kr. — Nagyobb hirdetéseknek alku szerint. — Hirdetések fölvetnek a szerkesztőségben és Römer és Kammer nyomdájában.

Brassó 1871, május 3-án.

A „Kronstädter Zeitung“ 69-ik számában a mi jó kollegáink megemlékeztek a Nemeréről és viribus unitis ki is tettek magukért.

Tulajdonképen nem is volna miért hozzá szólni az egész okoskodáshoz, mert aligha volt valakire valami különös hatással, hanem most különös dolgunk nem lévén, ebben az esős időben jobb hiányában erről is beszélgethetünk.

Előre bocsájtuk, hogy a Nemeré béke-tilinkója — des „Nemere Friedensschalmei“ — czim alatt irt cikkek mesterei nem csekély hatásra számítottak.

A jó kollegák nem óhajtottak kevesebbet kivinni, mint a Nemerét gyűlöltté tenni, a románok és magyarok között kötött testvériséget megingatni és a német polgárokat à la Elsass és Lotharingia bekebelezni.

Nem jól számítottak, kedves kollegák, mert hát mi esmérjük kenteket, s ha bár nem is vagyunk oly finom szervezettek, mint mások, azért minket enyves vizzel, még piros csizmával még sem fognak meg. —

A Nemerének mindazok, kik önző czélokot követnek, a Mutterlandot mindenek felébe helyezik és a megfagyás elől privilégiumokkal szeretnének takarozni, ugy sem barátai; de mi ezen egy perczig sem aggódunk, az ilyen barátokat mi szívesen oda engedjük Bismarcknak, ő talán még valaha hasznukat veheti.

Római testvéreinknek volt alkalmuk megismereni azon sireni hangokat, a melyeken önök zengedezni szoktak, nem szállnak azok az önök lépvekre. A velünk kötött testvéri viszonyt pedig mindaddig, míg látják, hogy mi minden önzés nélkül a

szabadságért és egyenjoguságért küzdünk, szentnek fogják tartani és velünk lesznek bár mely körülmények között: ez teljes meggyőződésünk.

Onök a német győzelmek óta nagy ostentatióval nevezik magukat „n é m e t e k n e k“, de a mi német polgáraink látták a németeket, és ha jól tudjuk, az anektálás iránt nem éreznek egy cseppet is nagyobb rokonszenvet mint a szegény elsassiak.

Testvéresülésiünket pedig nehéz lesz a „pojanai fraternisálással“ egy kaptára ütni, vagy épen tréfának venni. Nézzenek körül, jó bácsik, a közöttünk és román testvéreink között létre jött viszony az egész hazában, sőt még Romániában is viszhangra és elismerésre talált.

E biz így van, önöknek ez nem tesz, de hát ki tehet róla, ez ellen nincs „privilegium“.

Lévén tehát, hogy a románok és magyarok között tartott testvéresülési ünnepély nevezetesebb esemény, mint a milyennek önök szerették volna, hogy legyen, nem lehet toladásnak nevezni, hogy az ez alkalommal érzetsnyilvánított hűségünket felséges szeretett királyunknak tudtára kívántuk adni, a mit is ő felsége talán azért, hogy ninesen annyira elesépelve, mint másoké, köszönettel és kegyteljesen tudomásul méltóztatott venni. Furesa dolog, hogy ő felsége azok iránt a honpolgárok iránt is, a kik közül egy-egy ezredben kettőnél több is van, a ki nem irástudó, jó indulattal viseltetik.

Most már térjünk által a német kérdésre. —

Igaz, hogy Osztrák-Magyarország a porosz francia háboru alatt semlegesen viselte magát, és épen ezért nem lett volna egyik nemzetiségnek sem oka, a poroszok győzelmei feletti örömeiben diadal ünnepet

ülni, valamint a többi nemzetiségek sem rendeztek halotti torokat.

Kár hogy nem neveztek meg a helyeket, hogy a Lajtán innen és túl melyik számtalan helyeken rendeztek győzelmi ünnepélyeket. A hol tudomásunk szerint rendezve voltak, mindenütt fordultak elő némi tréfaságok. Pestre nézve megjegyezzük, hogy ott a győzelmi ünnepélyt idegenek rendezték, a kiktől azt rosz néven senki sem veszi, lévén, hogy tőlük semminemű hazafiságot követelni nem lehet.

Önök a németegységért rajonganak, és tele torokkal kívánták Elsass és Lotharingia bekebelezését, mivel azok egykor a német császársághoz tartoztak.

Hiszen önök nagy tudósok és így azt is tudják, hogy Ausztriának egy része hasonlóképen a német császársághoz tartozott, és mind addig, a míg azok oda nem csatoltatnak, a német egység nem tökéletes. De lássák önök, mi az osztrák-magyar birodalomból senki, még az önök és a német egység kedvéért sem adunk még egy talpatnyit sem, és mind azt, a ki ezt tenni vagy csak engedni is akarná, legalább is rosz hazafinak neveznök és nem tartanók érdemesnek, hogy drága hazánk kenyerét egye. —

A mi a kulturát illeti, megengedjük, hogy a németek szorgalmas jó polgárok, hogy tudnak olvasni és írni, még azt is, hogy sokan közülök az első pillantásra megtudják különböztetni a bakk balhát a nyösténytől; szóval, hogy sistematikus tudakos emberek.

De ez még nem elég az üdvösségre, mert látják, erre a khinaiaki s képesek, hanem a mi a valódi nagy eszméket illeti, a világ szabadság előharcosa az a nép volt, a melyet önök oly szívesen ócsárolnak és

TÁRCSA.

Poroszország létre jövelele és terjeszkedése.

(Történelmi correpetitio),

írta a Denevér.

Nem lesz érdektelen, Poroszország történetét, az elvitázhatatlan tények lapjai közt fürkészve átfutunk, — és habár a jelenkorban fájdalmas jelenségként feltűnt porosz karduralom, a szabadság elveivel még oly ellentétben áll; — mégis tanuságos (habár nem minden lépten követésre méltó) Poroszország azon hat és fél százados pályafutása, melynek nyomán egy maroknyi barbár országoeskából Europa egyik nagyhatalmává és a miveltség és polgárosodás czége alatt a német nemzet zsarnokává lett. —

Természetes, hogy ezen katonai kényuralomnak vége is (talán hamarabb mintsem sejtjük) be fog következni, és hisszük, reménylünk sőt óhajtjuk, hogy azon most a porosz sisak alatt egy prófónttá gyűrt — de szabad eszméket kebelében mégis ápoló német nemzet, a Bismarkismusból a democratismusból lépve, az emberiség — — — — — no de ne prophetisáljunk, hagyjuk azt másokra, — pillantsunk a múltba.

Az északi szlávok, különösen a lengyelek mythológiája szerint, egy sarmatha fejedelemnek négy

fia volt, u. m.: Czech, Lech, Pruss és Russ és ezek apjuk — akkor nagynak képzelt — birodalmán megosztván, Czech a csehek, Lech a lengyelek, Pruss a poroszok és Russ az oroszok (de nem muszák) ős apjává lettek vala; — az igaz ezen mythos valóságát nem bizonyíthatni, mert négy hősünk jó keresztény fogalmak szerint pogány lévén, nem matrikuláztattak.

Annyi áll és a történelem lapjaiból kivehető, hogy a „Keleti tenger, Visztula és Memmel“ közti föld a X. század körül „Prucia, Prutenia és Borussia“ nevekkel neveztetett, és 927. évben állított fel a német birodalomnak Borussia barbár nepei elleni megvédése szempontjából az „északi örgrófság“ Heurik (a madarász) német császár egyszersmind szász fejedelem által; — t. i. az Oder vize partján lakozott szlávok részint leigáztatván, részint észak keletfelé „Borussiába“ üzetvén, midőn fővárosuk „Bronabór“ (brona-borona, bór gen: bru-erdő-fekete, sötét fenyves erdő-lengyelül) is elfoglaltatott s neve „Brandenburggá“ németesített, (Hódvilág-Halvelagjen etc.) az örgrófság és idővel a „brandenburgi“ nevet vette fel, és az első örökös örgróf 1133-ban Albrecht (der Bár) Ballenstädti gróf (később az anhalt — bairnburgi hercegek ősapja) lett

A „poroszok“ illetőleg „borussoknak“ a keresztény hitre való térítése érdekében már ezelőtt tétett több kísérlet, — de ők kriv névvel címzett főpapjaik által vezetett mindenkor ellentállottak még az erőszakos térítésnek is.

Adalbert (a szent) prágai érsek, — ki I. István magyar királyt is megkeresztelte, — mint térítő a borussok közé menvén 997. év April 23-án,

egy pogány pap által, ott hol ma Fischhaufen áll öletett meg.

(Boleslav lengyel király Adalbert — lengyelül Wojeciech — testét kiváltván, azt a gneznai székes egyház sírboltjába temettette; — hogy és mint került Adalbert koponyája az esztergomi érseki kincstárba? — Adalbertnek két koponyája volt e? az illető egyházi okmánytárak volnának képesek felvilágosíthatni, de ez némely reliquiák alibijének történetéhez tartozik.

Hason sors érte „Bruno“ apátot is, ki 1008 Márczius havában 18 kísérelőjével együtt „Litvania“ szélén öletett meg.

Minekutána a szabadságukat és ősi vallásukat féltő borussok, a térítési erőszakoskodások folytán vérszemre kapva, „a már akkor hatalmaskodó papi befolyás gyámsága alatt állott“ keresztény de „slav testvér“ szomszédjaik, különösen „Masovia“, a keresztény papság kiváló támasza ellen fordultak fegyverükkel, — utóbbi ország hercege „I. Konrad“, az azon időben „II. András magyar király“ által Erdélyből 1225. évben, szabadalmaikkal vissza élés szerződvényt megerősítették, 1230. évben jelent meg a Visztula mellett Balk Hermann a hadmester (Heermeister) 100 lovaggal s ezek apródjai valamint fegyvernökeivel, kiket majdan többen is követtek és kikhez nemsokára egész kereszties had csatlakozott.

(Folytatása következik)

Népnevelésügy.

a melynek buktán önök örömeiben nem tudják hová legyének.

A mi szegény hazánk mult sőt még jelen szomorú sorsát illeti, azt önök, jó uraim, nincsen miért szemünkre lobbantsák. Önök, már faj rokonságuknál fogva mindent tudók és így azt is tudni fogják, hogy szegény hazánk évszázadokon keresztül mit szenvedett, és ki számíthatják önök, hogy mi módunk és mennyi időnk maradott nekünk a tanulásra, és mind a mellett lássák jó uraim, vannak népek a melyek felöllünk, ha bár nem is laknak velünk egy hazában, sokkal jobb véleményben vannak, és reméljük, hogy a művelődési képességet és akaratot önök sem disputálják el tőlünk. Hanem máskor jó lesz, ha más forrásból merítenek és nem írják le vakon azt a mit egy segesvári fiatal ur nemzetünk lealázására irt a „Neue Freie Pressebe.

Ha önök, jó uraim, ki tudnák nyitni szemüket, csak hamar átlátnák, hogy majd minden intézményeikkel egy pár századdal elmaradtak.

Nem elég, hogy sok és nagy falak legyenek iskolák számára: az abban uralkodó szellem a fődolog.

Nem elég dicsekedni avál, hogy valaki békés polgár és az adót megfizeti, mert azt másnak is meg kell tenni, különben meggyül a baja.

Nem elég universitás és communitás, ha nem halad a korszellemmel és ma is kiváltságokért epedezik. De önök úgy bele szoktak a sajátjukat és egymást kölcsönösen dicsérni, hogy végre maguk is elhittek, hogy „valami különös a többi emberek felett álló lények.“ Lássanak utánna és javítsanak, hol szükséges, mert még messze van azon idő, mikor nem csak „önök“ magukról, ha nem „mások“ is önökről azt mongják: „Du leuchtend Volk der Welt.“

A mi a Nemere német falóságát illeti, arra röviden csak azt kívánjuk megjegyezni, hogy mi bizony nem szeretjük azt a németet, a ki nekünk a nyakunkra akar ülni, és az ilyent eddig sem szeretjük, és aztot sem szeretjük, a ki a privilegium imádsában és az öndicsérésben a szemérem háttárain tulmenyen, meg aztán pedig az olyant legkivált nem szeretnők, a ki velünk egy hazában akarna lakni és aztán azt mondaná: „hogy egy közöttünk és Poroszország között támadandó háboru esete nére nagyon természetesen a Porossal tartana“, vagy pedig aztot, a ki arra köszöntene poharat: „hogy most már adja az isten, hogy minél hamarabb a fekete tengerig minden porosziókálva legyen“, sőt megvalja a Nemere, hogy az ilyen beszédeket nagyon ingerlőnek és kihívónak tartaná, sőt még azon sem csodálkozna, ha az ilyen jó hazafiak nagyon is kellene, hogy örizzessék magukat az ázsiai barbarizmus ellen.

Pedig nem volna szükséges még ez esetben sem, hiszen tapasztallhatták, hogy a magyar annyira felül áll az eféle dolgokban, hogy még sokkal tetemesebbekért sem állott boszut.

A Nemerének meg van az a betegsége, hogy e haza minden lakóitól megkívánja a jó hazafiságot. Hanem ki gyelmelek, a mig a más diagnózisát esztorgálnák, jobb volna saját puffadások után nézni, mert ha megtalálnak repedni, igen igen nehéz szagja lesz.

Adió! aztán ha találkozunk, mondják meg, hogy mitélek:

Mutterlandi vagy Tochterlandi eingebildet patrioták?

Halhatlan emlékü oktatásügyérünk számos intézkedései között a tanítás és nevelés terén kiváló horderővel bírnak a jeles szervezetű tanképezdek, melyek mind ismeretre mind működésre nézt derék egyéneket adnak a haza közműveltségét, tehát jóllétét s szabadságát megalapító szellemi műhelyeknek, hol nemcsak buzgalommal, hanem hathatós szellemi erővel is gazdagítják a kis sarjadék értelmét s vivják ki biztosan a tanítói tekintélyt.

Ugy de ezen sikerek a jövőé, a jelen korántsem dicsekedhetik országszerte ily képzett tanerőkkel, sok féltanító viseli még a diszes tanítói nevet, nem lévén alkalmuk a megkívántató szaktudományt megszerezni; pedig a hazai tanügy mezején művelt, emelkedett lelkű és tiszteletre méltó egyéneket óhajunk látni, mert a népnevelés az emberiség üdve. Azért magasztos a póttanfolyam eszméje és kivitele, hol hat hetet lelkesen használva érett férfiak megbecsülhetlen kincs. Nem merithető ugyan e rövid idő alatt a neveléstudományból, — mely a többi tudományok és művészetek kezelőjét az embert képezi — egy teljes egész, de arra, hogy a résztvevő annak főszabályait, valamint az előirt tantárgyak módszerbeni ismereteket elsajátíthassa, az új taneszközök kezelésével megismerkedhessék, szóval lelke erőt, esze világot és irányt nyerjen, szinte elégséges. —

Kár volna az énektanítást s főkép a tornagyakorlatokat mellőzni, nem a halgatók erőinek kifejtése — ez késő volna — mint az abban jártasság s taníthatási ügyesség elérése végett!

Részemről a népnevelők méltányos díjazását föltéve leginkább a képezdek és póttanfolyamok által vélem a néptanodák biztos alapját letéve.

R o j d l F a r k a s.

Magyar képviselőház.

A képviselőház m. h. 29-én rövid tanácskozáásra gyült össze.

A képviselőház ülésében véglegesen megszavaztattak az erdélyi arányosításról és a dalmátországi tűzifa adómentességéről szóló tvjavaslatok s megelőzőleg a kormány és a pénzügyi bizottság részéről történt többféle előterjesztés.

A napirendet megelőző tárgysorozatból felemlítjük, hogy Deák Ferencz benyújtotta az országos kereskedelmi akadémia felállítására czélzó kérvényt és Dietrich Ignác a bíróságok szervezését illetőleg interpellálta az igazságügyminisztert.

A főrendiház ülésének tárgyát a képviselőházi izenet átvétele képezte. Az irtványokról szóló tvjavaslat felolvasatván, a jogügyi bizottsághoz utasított véleményadás végett.

A legközelebbi ülés hétfő d. e. 11 órára tüzetett ki.

V i d é k.

Tisztelt szerkesztő ur!

Nem álhatom meg, hogy egy botrányos tény, — mely ellenkezik a népnevelési országos törvényekkel — a t. olvasó közönség részre hajlatlan ítélő széke elé ne állítsak.

Szentiványi érdemes r. katolikus lelkésze — a Szentiványi r. katolikus népiskolával — April 30-án exament adatott, — melyben olyan esetek is fordultak elő melyek e kornak — hanem erről szólni fognak azok, kiket a felszólalás kötelez; nekem a törvénnyel ellenkező időben tartott vizsgálattal lévén bajom, kérdem; melylyik az a törvény; mely a szentiványi népiskolának kiváltságot ad a többiek felett, hogy ő az iskolai évet kéthóval később kezdje s egyhóval előbb végezze?

Az a bennemvehető mentsége sem lehet a tisztelt lelkész urnak, hogy a szülők kívánságára tette, mert több szentiványi gyermekes szülő félkért: fogadjam el gyermekeiket laborfalvi iskolámba a még hátralévő idő alatt.

Nállunk két nevezetes gátja van a nevelésügy haladásának:

Az egyik a felekezeti féltékenység, a más az erőszakos örendelkezési jog gátja; az egyiket a felvilágosultabb kor se tudja még lerombolni. A másikat a tisztább ismeretek terjedése se tudja már egyszer fölépíteni. Szomorú dolog az, hogy mig a testvéri ragaszkodás szent erejével, a felekezeti féltékenység gátját lerombolni nem lehet, addig az erőszakos örendelkezés, — az ország által hozott és már szentesített iskolai törvény eleibe hatalmas gátját feltudja állítani.

A mult évi Octobert megelőzőleg, midőn a nagyságos tanfelügyelő ur és a tekintetes tisztség a község Biráit felszólította, hogy a népiskolai törvények alapján minden tanköteles, gyermeket isko-

lába jární kényszerítsenek: a szentiványi tisztelendő plebános ur a laborfalvi bírónak ezt irta:

„Az iskolai év kezdete nem Oktober, hanem November eleje. Kántór nem lévén, November végéig ne kényszerítse a katolikus gyermekeket iskolába jární, mert az unitáriusokhoz járníok nem szabad.“ Pedig nálunk már ekkor az iskola községivé volt változtatva, tehát nem unitárius iskola volt.

Engem nagyon kellemetlen helyzetbe hoznak az ilyen eljárások, mert a nép az a része, mely még ez idő szerént az anyagi fillért a szellemi kincsnél többre becsüli — látva az ottani öthavi iskoláztatást — a nállunki nyolczhavi kintartásért engem kárhoztat.

Bizonyosan az ilyenekből erednek azok a vélemények is, melyek azt az okos dolgot találták fel ellenem, hogy a 80 frt. állam segélyt, — melyet a nagyméltóságú V. K. ügyiminister ő Excellentiája becsületes szorgalmamért kegyes volt engedélyezni — megvesztegetésül kaptam, hogy a népet a közös iskolatügy eszméjére reá beszélve — állítás szerént — minden nyomoruságba belé vezessem.

Ilyen gátaink vannak egyiknek fenn állása, másiknak lerombolása volna üdvös. K. L.

Külföld.

Bismarek, mint a távsürgöny jelezte, legközelebb oda utasította Fabrice tábornokot, hogy a communenél lépéseket tegyen a párisi érsek kiszabadítása iránt s fenyegetőzzék, miszerint az ily, a humanitást sértő tettek arra fogják kényszeríteni a porosz kormányt, hogy beavatkozzék a francia törvényes kormány és a commune közt folytatott harcza.

Valóban Bismarek felettébb meg lehet akadva a beavatkozásra okul szolgáló indokok fölkeresésében, hogy Darboy érsek személyiségéhez közti a be- vagy a be nem avatkozás kérdését, minck egyébiránt mégis meg lett azon jó következménye, hogy a commune legközelebbi ülésében tett azon indítvány, miszerint a versaillesi nemzetörök által agyon lött négy nemzetöréért viszonzás fejében, lövessék agyon a párisi érsek és Chaudey, elvettetett; sőt Cluzeret még azt is megígérte, hogy a communenél lépéseket fog tenni a párisi érsek, s a többi papok szabadonbocsátása iránt.

Mint a „N. A.“ hallja a bajor püspökök Eichstättben összegyűlnek tanácskozni egy, a pápához intézendő felirat szerkesztése felett.

A „A. Postztng“ közli, hogy dr. Friedrich tanár a rá kimondott exkommunikációt nem ismerte el, s nem tartja magát kiközösítettnek.

Döllinger tehát kérdést intézett a királyi főudvarmesteri hivatalhoz, vajjon a pátronátus részéről tétetnék-e akadály elébe azon esetre, ha ő kötelességét továbbra is tenne, s misét mondana.

Döllinger a legközelebbi napokban egy indokolt levelet fog intézni a müncheni érsekhez, melyben kifejti, hogy az érsek által kimondott exkommunikáció semmi és semmis.

A „Köln. Ztng“ egy párisi leveléből a következőket vesszük át:

„Azon zászlóalj száma, mely a commune melől eláll, mindinkább nagyobbodik. Ujabbán ismét három, a 18, 19 és 20. zászlóaljat kellett felosztalni, melyek megtagadták az engedelmisséget; a 11. és más több zászlóalj nem akar a sáncokra vonulni. A 11. zászlóalj ma d. u. (27-én) fegyvereztetett le. Nyílt ellentállásra ez alkalommal nem került a dolog, valamint egész Párist még most békésen hajtja nyakát a kommune igájába.

A fő haderőt képezik a Párisban levő idegenek. Ezek már a legmagasabb állásokra is eljutottak, mint Dombrowszki, Wenczel ezredes, dr. Hertzfeld, a városházának főorvosa, Durnow százados stb. Egy ismert nevű belga is megérkezett Párisba, a forradalmár Spilthoru, ki 1848-ban a „Risquons tout“ társaság élén állott, mely Párisban szervezve volt azon czélra, hogy onnét Belgium megtámadtassék, s ott a köztársaság kiáltassék.

Ezen idő óta Spilthorn Amerikában élt, s most Párisba jött, hogy a commune fáradozásait támogassa. A belgák egyébiránt most jelentékeny szerepet játszanak Párisban.

A szeptemberi kormány sokat beosztott közüliük a nemzetörök közé, s most a commune leghübb emberei. A városház emberei mindent elkövetnek, hogy harezosaik számát nagyobbítsák. A vidékről is erősítéseket vonnak be, s minden nagyobb városba ügynököket küldenek, hogy ott embereket toborozzanak. Ezen ügynökök egész 1500 frankig fizetnek egy embert. Mi a vidéket illeti, a commune most támogatást talált azon társulatban, mely „Alliance républicaine des Départements“ nevet visel. Ezen társulat állítólag békés eszközöket használ czéljaira, mivel azonban mult vasárnap tartott ülésében oly föltételeket állított fel, melyeket Versailles épen nem fogadhat el, s azon esetre, ha Versailles azokat nem

fogadja el, a vidéken propagandát ígérkeznek csinálni Versailles ellen, így a társulat egyszerűen a commune szövetségese gyanánt tekinthető.

A német nagy főhadiszállás demobilizációja május 1-jére rendeltetett el. Bordeauxban és az elfoglalt területeken néhány bankház vonakodott a nagyobb francia bankjegyeket pári-árfolyamon elfogadni, az ellenszegülés azonban mihamar elfojtatott. — A hadi tanács egy határozata szerint a német csapatok eshetőleg részvétele a fölkelés elnyomásában, csak Páris bombázásában és a Párison kívüli harcban fog állani.

Fabrice tábornok utasított, oda működni, hogy a francziáktól még visszakapott 1400 német fogoly azonnal szabad lábra helyeztessék; az elfogott német hajók szintén ki fognak adni.

A keresztis ujság arról értesül, hogy a császár fürdőbe utazását illetőleg eddig még nem jött létre megállapodás; orvosi részről előbb Ems, később Gastein hozatott javaslatba. Ugyanazon lapot hitelt érdemlő oldalról értesítik, hogy a császár által közölt ígéret, mely szerint a császár a háboru befejezése után a többi fejedelmekkel egyetértőleg lépéseket fog tenni Rómának az olaszok által történt elfoglalása ellen, sem ily, sem hasonló nem tétetett a császár által, hanem csak általános ez iránt való készség fejeztetett ki.

A császár azonban fontolóra veendi az illető viszonyokat s koronakerdekeit. — A keresztis ujság végül arról értesül, hogy a csapatszallítások Franciaországba annyiban ismét megkezdettek, a mennyiben az ott levő csapatok harc képességének állandó fontartása ezt követeli.

G a r i b a l d i Florencbe fog érkezni, hogy a kormányval Sardinia gyarmatosítása fölött véglegesen tanácskozzék. Innen a nápolyi tengeri kiállításra fog menni.

A külföldön levő orosz emigránsok, főbátorítva a párisi commune példája által, Oroszországban szociális felkelést szerveznek. Ilyen proklamációk, Bakunnal alájegyezve, a hatóság kezébe estek, miért is a határon szigorú ellenőrködés uralkodik.

A „Pokrok“ közli a lelkészek egy főirati javaslatát a püspökökhöz, melyben a csalhatatlansági dogma visszavonását, a nemzeti egyház létesítését, a cseh egyházgyűlés egybehívását s az alsó papság türhetőbb állását sürgetik.

A tanács Münchenben föllép azon városi hitoktaták ellen, kik a csalhatatlansági tannal nyugtalanítják a tanítványok lelkiismeretét, s emiatt a kormányhoz fordult. Egy javaslat áll készen, mely szerint csak oly hitoktatókkal töltenének be a megürült helyek, kik a csalhatatlansági dogmát el nem ismerik.

A bajor kereskedelmi bank a jövő hótól kezdve azon bankok közé fog tartozni, melyek a hipotekális hitelre nagy figyelmet fordítanak.

Legujabb.

Páris, ápril 20. A commune egy rendeletében mindazon 19—40 éves párisi lakosokat, kik f. hó 18-ka óta menekültek, naponkinti 5 egész 50 frank pénzbírságra ítéli.

Páris, ápril 30. A commune egy jelentésében összes veszteséget mutatja ki a lázadás kezdete óta a mai napig, s e szerint a párisi felkelők közül ez idő alatt elesett s megsebesült 9000, fogságba jutott 3000.

Versailles, ápril 30. A párisi déli erődök tegnap mindnyájan elhallgattak. Hallomás szerint a felkelők mindez erődöket a légből szándékoznak röpiteni s helyettök pótlékul földszáncokat emelni. A vasúttársulatok lefizették a commune által követelt összeget.

Dombrowsky főhadiszállása La Muetteben van.

A st.-dénisi polgármester felragaszokkal tudatja, hogy a távirat vonalak több helyütt elvágottak s hogy a tettesek haditörvényszék elé fognak állíttatni.

Havre, ápril 29. A küszöbön álló katonai választások alkalmából a munkások és commune pártolói módftólott republikanus programot bocsátottak ki. Még most minden csendes.

Lemberg, ápril 30. A wiliczka kerületi választmány az összes kerületi tanácsosokkal egy üdvözlő főiratot közölt, melyet Grocholskihoz szándékozik intézni. A „Dziennik Polski“ gunyolja Potocki Ádámot, mint ez üdvözlő demonstráció kezdeményezőjét.

London, ápril 30. Chislehurstból azon kir kezd elterjedni, hogy Mac Mahon bense és közvetlen összeköttetésben áll Napoleonnal.

Marsaille, ápril 29. Az algiri arabok mindentelé fellázadtak daczára az egymás után sienedett vereségeknek. Főnökök, Haddel ügynököket küldöz szét az egész tartományban, hogy a különböző törzseket együttes működésre bírja.

Róma, ápril 30. A Curia reménye, hogy Fransiország legközelebb a pápa világi hatalmának visszaállítására fogna közbenjárni, jelentékenyen csökkent. Hiteles forrásból hírlík, hogy az új francia követ, Harcourt, Antonellival első összejövetele alkalmával, nem bocsátkozott politikai fejtegetésbe, s csak arra szoritkozott, hogy kifejezést adjon ama tiszteletnek, melyel ő maga és a versaillesi kormány a pápa iránt viseltetnek.

Midőn Antonelli türelmetlenül a politikára vitte át a beszélgetés tárgyát, Harcourt kijelenté, hogy Franciaország óhajtja azon idő eljövetelet, midőn a pápának birtoka visszaszerzéséhez segédkezet nyújthatna, de jelen szerencsétlen helyzetében mit sem tehet.

Az 1871-iki köztársaság egészen különböző az 1848-iki köztársaságtól, és Olaszország viszonyai is lényegesen másként alakultak azóta. Sajnálja, hogy ily szavakat kell használnia, de kénytelen vele. Küldetése a jelen pillanatban egyedül a Franciaországot kormányzó férfiak jóakarátának bizonyítékául tekinthető.

A „Nemere“ eredeti táviratai.

Feladatott Pesten 4-án d. u. 9 óra.
Erkezett 4-án 11 óra.

A Deakklubb felszólítására, a hatos bizottmány, félig deakpárt, félig baloldal tagjaiból, tanácskozzand, a huszonötös bizottmány munkálata netaláni en bloc elfogadtatásáról.

A Párisi hadsereg több lényeges veretéseket szenvedett és a város belsejébe visszavonul.

Magyar színház Brassóban.

Mult vasárnap, az az apr. 30-án: „A Rab“ eredeti népszimű dalokkal 3 szakaszban Szigligetitől, adatott zsufolásig telt ház előtt. A szerepek jó felváltak osztva s különösen sikerültek mondhatni Poplavecz kalandor (Györfly), Kövesdi András (id. Bács), Zsuzsi (Györfly Amália) és Péter (ifj. Bács) játékat. —

Kedden az az Május 2-án két vigjátékot volt szerencsénk láthatni a „Fehér Othellót“, francia vigjáték 1 felvonásban és a „Szerlem és örökséget, vigjáték két felvonásban Szigetitől. — Az első darabban nagy tetszésben részesültek Hörsögi Mór (Török) mint vad szerelem féltő és Szelidke (ifj. Bács) mint egészen jogtalanul gyanúsított szerelmes. A második darab nem kevésbé volt alkalmas a közönséget megnevetetni sőt még megkaczagtatni is. Tamás bácsi az agg huszár (Osváth), Flóra, Geröfi János leánya (Györflyné), és Árpád Zarándive fia (Györfly) igen ügyesen szerepeltek. — Zarándék ifj. Bács K. lejté a Hátszeg vidéki román tánczot román nemzeti öltönyben a számosan megjelent románok nagy tetszése közt. Ifj. Bácsot jogosan nevezhetni a társulat ballettánczosának is.

Ohajtandó, hogy a bérlet második fele is, mely f. h. 7-én kezdődik oly jól látogatott ház előtt vegye folyamatját, mint az annak első fele alatt történt. Ajánljuk a t. közönség figyelmébe s pártfogásába a

társulatot, mely eddigelé jó igyekezet mellett általában véve sikerülten választott darabokkal törekedett annak elismerését kiérdemelni.

Végül pedig figyelmeztetjük mindazokat, kik élvezetes estét akarnak tölteni, a jövő szombaton, az az Május 6-án „Györflyné“ javára adandó jutalomjátékra.

V e g y e s.

(A zajzoni Siremlék bizottmánya) folyó hó 12-ére délelőtti 11 órára ügyvéd Kenyeres irodájába gyűlést rendezett, a melyre a bizottmányi tagok és ügybarátok még pedig azon kéreessel, hogy a gyűjtő iveteket magukkal hozzák, tisztelettel meghívának.

Bitai Sándor,
bizottmányi elnök.

(A honvédségnél) következő kinevezések történtek: Aschermann Ferencz gyalogsági honvédezedessé és a szegedi honvédkerület parancsnokává; Tolnai Gábor őrnagy alezredessé; Kraft Ágoston főhadnagy másod osztályu századossá; Thelman Josef, Czikély János, Bertalan Izsák és Köpe Lajos hadnagyk főhadnagyká és még többen a tetteleges állományban.

(A torpédók) építése a Dardanellák s a Bosphorus védelmére egy amerikai tisztt igazgatása alatt buzgón folytatatik.

(Omer pasa) az összes török hadseregek főparancsnoka, aprilis 18-án Konstantinápolyban meghalt.

(A szász universitás) új ülészakát f. h. 4-én megnyitotta.

(Kóhalomszékben) az egyetemi képviselőségről lemondott Rozsondai lelkes helyébe m. h. 24-én Ábrahám Frigyes segédlelkész választott meg. Istennek hála nem szűkölködünk „papokban“: ha az egyik lemond, kapunk helyébe ha kell ezert is.

(Előfizetési fölhívás.) Beke Antal szentszéki ülnök és jegyző, egyház-tört. és jogtanár Károly Fehérvárt folyó év, april 10-én előfizetési fölhívást bocsájtott ki az általa szerkesztett elméleti és gyarkorlati „Egyházi iránytanra“. A mű terjedelme körülbelül 25 év leend, 8-ad rébten, szép fehér papíron, jól olvasható tiszta betűkkel. Egy példány ára 2 frt. o. e. Tíz példány után a gyűjtőnek egy tisztelet-példány jár.

(A m. k. honvédelmi ministerium) közelébb több pályázatot hirdett hadbíróági gyakorlonki állomásra. A pályázóknak jogvégzeteknek kell lenni s a kiállott vizsgálat után azonnal hadbíróhadnagy rangot nyernek, egy másod osztályu hadnagyi flzetéssel s járulékokkal. Az évi díj 300 ftra rug.

(A kolozsvári keleti vasutnak) kolozskocsárdi szakasza egy konsoreziumnak adatott ki építésre. A „Kelet“ értesülése szerint e konsorezium tagjai: gr. Bánffy Albert, Ekerlsley Kilgour, gr. Bánffy Béla.

Miután a magas kormány rendelete folytán Gyula-Fejérvárra áttéttem és Brassó városát el kell hagynom, nem mulaszthatom el, a tisztelt közönségnek irántam mutatott jó akaratáért, telyes köszönetemet nyilvánítani.

Hajek Wenczel,
távirat küldöncz.

(A görög-keleti) főegyházmegyei zsinat most foly N.-Szebenben. Jelenleg a főegyházmegyei költségvetés tárgyalásai vannak az ülések napirendjén.

(Az idej ujonczozási eredmény.) Erdélyben az eddig beérkezett adatott szerint következő: A sorozásra behívott 6237 hadköteles közül 3921 a közös hadseregbe, 294 a tartaléksapattokba osztott.

A honvédszázaljak részére 1885 ujoncz állíttatt. A hadkötelesek közül 4971-en távol vannak, kik utólag a honvédséghez fognak soroztatni. Az ujonczozás febr. 1-sején kezdődött s april 16-án fejeztetett he.

Bécsi börze május 4-én.		Brassói pénzáruk m. 4-én.	
Pénznemek.		Pénznemek.	
Arany	5. 90	Arany	5. 89
Napoleon'dor	9. 92	Napoleon'dor	9. 90
Ezüst	122. 50	Magyar 20 franc	9. 90
Magyar földteherm.	79. 90	Ezüst huszas	— 42
Erdélyi „	74. 75	Tallér	2. 45
Banati „	79. 50	Török lira	11. 40

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: Kenyeres Adolf.

HIRDETMÉNY.

Az ország költségén fentartott helybeli szemgyógyintézet folyó évi május 1-őjén nyitattik meg és folyó évi szeptember végeig használható.

Azon szembetegek tehát, kik ezen intézetbe való felvételüket kívánják, arra figyelmeztetnek, hogy magokat Mysz Ede, orvostudor és országos szemorvos urnál város lópiacz 29. szám jelentsék és szegénységek esetében a törvény által előírt szegénységi bizonyítványt bemutatásuk. 86

A Nr. 1 ezimű szalodában

a tisztelt közönség használatára áll 30 csinoson és tisztán butorozott szoba, egy diszes terem és kávéház, valamint kitűnő szépségű kerti helyiség; legfinomabb kül és belföldi borok, különböző serek, pontos szolgálat és mérsékelt étel árak.

Szobák ára 80 kr., fel legfennebb 1 forint 50 kr.

Fentebbiek ajánlata mellett biztosítom a tisztelt közönséget miszerént minden igyekezetem abban fog öszpontosulni, hogy tisztelt vendégeim teljes megelégedését kiérdemeljem. (81) 5—5

Brassó tavasz elő 1871.

Wanke János,

vendéglős és a Nr. 1 szálloda haszonbérője.

Knopf Vilmos,

gyakorló orvos, 84 2—3

lakása nagyutca 531 szám alatt.

Árlejtési hirdetmény.

A főméltóságú m. kir. közmunka- és közlekedési miniszteriumnak 1871. márcz. 21-én 14.902—1870 sz. alatt kelt magas engedélyezési rendelete folytán a héjjasfalva-esikszeredai utvonat II-ik szakaszán, u. m. Timafalva felső végétől a détsfalvi fedelehidig nyúló utrészén többféle építkezések lévén, azok között jelenleg 6 kö-áteresz egy kis felfelzetű hidra, 552 kerékvetőre 256 f.-öl korlátfára és egy 1 öl hosszú kis jászolgátra, f. évi május 15-én délelőtti 10 órákor, ns. Udvarhelyszék közházának nagytermében nyilvános árlejtés fog tartatni, mire is a vállalkozni kívánók ezennel meghivatnak.

A 6 átereszre és a kis hidra van engedélyezve anyag- és mester-műbérre 2049 frt. 94 kr.

Az 552 kerékvetőre engedélyezve anyag- és mester-műbérre 743 frt. 95 kr.

A 256 korlátfára engedélyezve anyag- és mester-műbérre 8 frt. 3 kr.

Összesen 3263 frt. 88 kr. osztr. értékben.

Azonkívül pedig a udvarhelyi sz. közelebb eső közmunkaerőből fog vállalkozónak adatni a fenn megnevezett munkákra segítségül 645 kézi és 207 igás napszám.

Az ezen építkezésekre vonatkozó tervek — egységi és öszesített árjegyzékek — mint szintén az árlejtési részletes és általános feltételek is, — az árlejtés idejének bekövetkeztéig megtekinthetők lesznek a sz.-udvarhelyi m. kir. mérnöki hivatal irodájában, a bethlenutczában Kovács Domokos házában a szokott hivatalos órákon, u. m.: délelőtt 9-től 12-ig és délután 3-tól 6-ig.

A váltalkozni kívánók kötelesek az árlejtés megkezdése előtt a kikiáltási összegnek 5% százalékát n. 3263 frt. 88 krból 163 forintot bánatpénzzel letenni, melyet a vállalkozó az árlejtés vé-

gén 7% százalékra tartozik biztosítékpenzzel kiegészíteni; a többi pedig bánatpénzét visszakapja.

A szóbeli árlejtés megkezdéséig elfogadtnak írásbeli ajánlatok is, ha azok szabályszerűleg szerkesztve s bánatpénzzel fedezve küldetnek be. Székely-Udvarhelyt, 1871. ápril 20-án.

Daniel Gábor,
főkirálybíró.

85 2-3

Jelen időnyre
divatárk-, vászon-, butorszövet- és szőnyeg-
raktárunkkal ajánljuk a legnagyobb választékban
PAPIR-KÁRPITAINKAT
(Papier-Tapeten)
és színes ablak-redőket a legolcsóbb árakon.
Fischer J. L. és fiai,
78 5-6 Pesten, bécsi-utca 2-dik szám.

Alólirt ezennel tisztelettel jelenti a t. cz. közönségnek, hogy a folyó hó, az az **Május elsőjétől** kezdve

tanító és nevelő-intézetében

82 2—3

magyar, német, román és franczia

nyelveken kívül a növendékek oktatást nyernek az **örmény, uj-görög és olasz** nyelvekben is.

SPITZER ADOLF

egy felsőbb helyt engedélyezett kereskedelmi-tanító és nevelő-intézetnek tulajdonosa és igazgatója Brassóban.